

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Desiderii Erasmi Roterodami Paraphrases In Novvm Testamentvm

Praemissa Est Io. Aug. Noesselt Historia Paraphraseon Erasmi Rot. In
Novum Testamentum

Erasmus, Desiderius

Berolini, MDCCLXXX

VD18 90514300

Reverendissimo in Christo Patri Ac Domino D. Thomae S. R. E. TT. S.
Ceciliae Presbytero Cardinal Archiepiscopo Eboracensi, Angliae Primati Ac
Totius Regni Cancellario Summo Des. Erasmus Roterodamus. ...

urn:nbn:de:gbv:45:1-14035

REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRI
A C D O M I N O D. T H O M A E

S. R. E. T. T. S.

CECILIAE PRESBYTERO CARDINALI
ARCHIEPISCOPO EBORACENSI,
ANGLIAE PRIMATI AC TOTIUS REGNI
CANCELLARIO SUMMO

DES. ERASMUS ROTERODAMUS.

S. D.

Quum frequenter circumspēctāsem, quanam studio-
rum meorum foetura magnitudini tuae responderem,
quae me haecenus sane deterruit, ne quid lucubrati-
onum mearum auderem tibi dedicare, tandem mihi vi-
sus sum bis ineptus; primum, quasi sit aliquid in meis
literis ingeniove, quod etiam si me ruperō, tuam am-
plitudinem possit aequare, sive spectemus dignitatis
istius fastigium, sive hoc fastigio dignissimas animi tui
dotes, sive officia, quibus quotidie tua benignitas one-
rat non tam me, quam ipsa bonarum literarum ac ve-
rae theologiae studia, aut quasi tu is esses, qui librum
voluminis magnitudine magis, quam utilitate soleas ae-
stimare. Quamquam igitur nondum perfunctum pro-
vincia paraphraseon, quibus epistolas Paulinas,
Tom. III. Ccc

certo germanas duntaxat explicui, fatigatis etiamnum viribus, mox exciperet dimicatio cum obtrectatoribus: Tamen illis tumultuario milite profligatis, iisdem statim copiis aggressus sum duas epistolas apostoli Petri, et unam Judae; simul illud mecum cogitans, quod divis offertur, aut viris summatibus, aptum esse oportere magis, quam aequale. Siquidem olim absurde facere visus fuisset, si quis Musis offerret Hecatomben, aut hederaceas corollas Marti. Itaque primum illud mihi visum est congruere, si ad tam eximium religionis antistitem iret Petrus, incomparabilis ille christianae religionis princeps, ut quemadmodum illo duce nata est ac propagata sincera vereque evangelica philosophia, ita tua pietate, quae se magis ac magis in dies exferit, non nihil collapsa restituatur, ut est natura rerum humanarum semper in deterius prolabantium, ni magno studio nitamur in diversum. Quod si quid etiam commendationis adiungit operis difficultas, multo plus hic fuit negotii, quam pro voluminis modo. Facit hoc partim Petri phrasis, multo quam Paulina perplexior, partim quod in his non perinde sublevamur veterum commentariis. Nam quos hodie habet glossa, quam vocant ordinariam, ex Bedae vestri commentariis ad verbum desumpta sunt, viri profecto nec indocti, nec indiligentis, quantum illa ferebat aetas, idque miro artificio factum est. Pars commentariorum subducta est in spatium marginis, pars resecta est in intervallum, quod versus epistolae dirimit. Titulus in totum fere ademptus est, haud scio quo consilio. Insunt in omnibus loca nonnulla, quae lectorem attentum et cautum requirant, velut in prima de Christo, qui in spi-

ritu praedicarit spiritibus in carcere constitutis, qui olim fuissent increduli, item de evangelio mortuis etiam praedicato. In secunda, de daemonibus in iudicium servatis, de maledico iudicio, quod nec angeli ferunt adversum se, tamen nos locum hunc aliter sumus interpretati a Beda dissimulatum, de terra ex aqua et per aquam condita, de coelis et elementis incendio solvendis, quibus ex locis nonnulli hauserunt occasionem erroris. In epistola Judae, de iudicio blasphemiae, qui locus desumptus putatur ex apocryphis Enoch, ex quibus et paulo post adducitur vaticinium, quum is non legatur quidquam scripsisse. Hanc autem ideo subieci-
 mus, quod cum epistola Petri posteriore, non solum stilo ac sententiis, verum etiam verbis mire congruat, quaedam illius velut interpretans, quod genus illud, de iudicio blasphemiae. De priore Petri nunquam fuit dubitatum, de posteriore fuit, tamen mentionem facit transfigurati domini, cui rei non plures tribus discipulis testes adfuerunt. Unde si Petri non est, oportuit esse alicuius, qui se Petrum haberi voluerit. Epistola Judae serius obtinuit auctoritatem, quod adducat testimonium e libro, qui inscribitur Enoch, in quo ferunt haberi quaedam non satis consentanea doctrinae catholicae. Sed quid vetat, sic ex apocryphis adducere nonnihil in loco, quemadmodum Paulus ex Epimenide citat testimonium? Caeterum quum in priore Petrus testetur, se scripsisse per Sylvanum, et in posteriore aperte testetur eam esse secundam; hanc, inquit, ecce vobis carissimi secundam scribo epistolam: Non video, qui res possit explicari, nisi aut posterior Petri non sit, aut Sylvanus eam scripserit iussu Petri.

Quod si haec ab ipso Petro scripta est, videtur tres scripsisse, quarum prima interciderit. De tempore ac loco nihil habetur comperti, nisi quod coniectant, priorem Romae scriptam, quam in fine Babylonem appellavit, imperante Claudio Caesare. Sed ne longior sit opere praefatio, magnopere cupimus, ut hanc industriam nostram, si quo pacto meretur, R. T. D. candido calculo commendet studiosis, non quod ipsi venemur aliquid apud celsitudinem tuam, quum nec hic animus unquam, nec nunc haec aetas faciat ad ambitionem, sed quod ex eorum favore iudicioque, qui summa dignitate praesminent, mirus ardor ac stimulus addatur studiosis. Praeter multos absolute doctos subolescunt in vestra Britannia tuae benignitatis auspiciis complures optimae spei iuvenes, qui olim et maiora praestabunt et felicius, si studium illorum inflammari aura tui favoris. Atque utinam huc incumbant posthac nostra studia, ut ad optimas disciplinas animi mortalium, et brevitatis et facilitatis illecebra pelliceantur potius, quam dum nos affectata difficultate prolixitateque itudemus videri magnifice docti, optima quaeque ingenia a rebus optimis alienentur. Id praestabunt felicius alii permulti, non dubito, at maiore fide quam nos fecimus, non adeo multi. Quod si huiusmodi sanctissimis conatibus, ita ut instituit, favere perget amplitudo tua, tum apud Deum egregiam laudem sibi parabit, tum apud posteros honestissimam sui memoriam relinquet. Eam nobis diutissime servet incolumem Christus optimus maximus.

VITA

VITA SANCTI PETRI APOSTOLI

PER

DIVUM HIERONYMUM.

Simon Petrus filius Ioannis, provinciae Galilaeae, vico Bethsaida, frater Andreae apostoli, et princeps apostolorum, post episcopatum Antiochenis ecclesiae, et praedicationem dispersionis eorum, qui de circumcissione crediderant, in Ponto, Galatia, Cappadocia, Asia, et Bithynia, secundo Claudii anno, ad expugnandum Simonem Magum Romam pergit, ibique viginti quinque annis cathedram sacerdotalem tenuit, usque ad ultimum annum Neronis, id est, decimum quartum. A quo et affixus cruci, martyrio coronatus est, capite ad terram verso, et in sublime pedibus elevatis, asserens se indignum, ut sic crucifigeretur, ut dominus suus. Scripsit duas epistolas, quae catholicae nominantur, quarum secunda a plerisque eius esse negatur, propter styli cum priore dissonantiam. Sed et evangelium iuxta Marcum, qui auditor eius et interpretes fuit, huius dicitur. Libri autem eius, e quibus unus Actorum eius inscribitur, alius evangelii, tertius praedicationis, quartus apocalypsis, quintus iudicii, inter apocryphas scripturas reputantur. Sepultus Romae in Vaticano iuxta viam triumphalem, totius urbis veneratione celebratur.

Ccc 3

In